

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ОРГАНІЗАЦІЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

**Робоча програма
для студентів усіх спеціальностей
першого (бакалаврського) рівня**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2017**

УДК 33.012.61-022.51(07.034)

О-64

Укладач Ю. С. Часовнікова

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку.
Протокол № 1 від 25.08.2016 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Організація малого підприємництва : робоча програма
О-64 для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня
[Електронний ресурс] / уклад. Ю. С. Часовнікова. – Харків : ХНЕУ
ім. С. Кузнеця, 2017. – 38 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня.

УДК 33.012.61-022.51(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2017

Вступ

Розуміння правил та порядку ведення обліку власних фінансів, планування доходів та витрат домогосподарств та якісне управління власною фінансовою стабільністю будь-якої людини, є першими кроками у забезпеченні подальшого становлення її підприємницької ініціативи та розуміння потреб та правил ринкових відносин.

Суб'єкти малого підприємництва є провідною ланкою сучасних економічних перетворень, які розвивають та займають специфічні галузі економіки. Забезпечення організаційних основ діяльності суб'єктів малого підприємництва, що призводить до розвитку та ефективного господарювання, є одним з механізмів їх державної підтримки.

Якісна організація малого підприємництва припустима лише за умов отримання достовірної та повної інформації для прийняття результативних управлінських рішень. Можливість досягнення цього обумовлюється ґрунтовною підготовкою майбутніх фахівців, яка враховує всі аспекти сучасної практики підприємництва.

Освітньо-професійною програмою підготовки спеціаліста галузей знань 05 "Соціальні та поведінкові науки", 07 "Управління та адміністрування", 12 "Інформаційні технології" усіх спеціальностей навчальну дисципліну "Організація малого підприємництва" віднесено до циклу професійної підготовки.

Навчальна дисципліна "Організація малого підприємництва" є невід'ємною складовою частиною циклу дисциплін, що продовжують підготовку студентів за усіма спеціальностями освітнього ступеня "бакалавр".

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки", 07 "Управління та адміністрування", 12 "Інформаційні технології"	за вибором
Змістових модулів – 1	усі спеціальності	Рік підготовки
Загальна кількість годин – 150		2-й
		Семестр
		3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 5	Освітній ступень: бакалавр	Лекції
		32 год
		Практичні, семінарські
		32 год
		Самостійна робота
		86 год
		Вид контролю
залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 74,4 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування знань і навичок студентів щодо формування власного й сімейного бюджету, організації підприємницької діяльності фізичних осіб.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

вивчення особливостей фінансової грамотності під час керування власним бюджетом;

вивчення організаційних основ побудови підприємницької діяльності;

вивчення систем оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб;

вивчення особливостей організації підприємницької діяльності фізичними особами за різними напрямками.

Об'єктом навчальної дисципліни є процес створення, організації та здійснення діяльності фізичними особами.

Предметом навчальної дисципліни є підприємницька діяльність різних суб'єктів господарювання – фізичних осіб.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши навчальні дисципліни гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Макроекономіка", "Мікроекономіка".

У свою чергу, знання з даної дисципліни продовжують цикл підготовки бакалавра з усіх спеціальностей та забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Організація ведення бізнесу юридичними особами", "Бухгалтерський облік", "Фінансовий облік", "1С" для фізичних осіб-підприємців", "1С Підприємство" за напрямками ведення бізнесу", а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт, бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

понятійний та категорійний апарат щодо організації підприємницької діяльності;

основи фінансової грамотності при веденні домашньої бухгалтерії;

сутність організації та здійснення підприємницької діяльності фізичними особами;

загальні принципи організації різних видів діяльності приватних підприємців;

сутність та основні принципи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців;

ВМІТИ:

здійснювати облікове супроводження домашнього господарства;
здійснювати реєстрацію підприємницької діяльності фізичної особи;
визначати оптимальну систему оподаткування підприємницької діяльності;

визначати порядок взаємовідносин фізичної особи з контролюючими органами.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Професійна компетентність, яку отримують студенти
після вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ОМП* 1	Здатність здійснювати оформлення та ведення господарської діяльності фізичними особами	здійснювати облікове супроводження домашнього господарства
		Здійснювати реєстрацію підприємницької діяльності фізичної особи
ОМП* 1	Здатність здійснювати оформлення та ведення господарської діяльності фізичними особами	визначати оптимальну систему оподаткування підприємницької діяльності
		проводити оформлення найманих працівників та розрахунки оплати їх праці
		здійснювати розрахунок доходів та витрат від ведення власної справи
		здійснювати розрахунки податків від здійснення підприємницької діяльності
		формувати звіти від ведення діяльності
		формувати взаємовідносини фізичної особи з контролюючими органами

* ОМП – організація малого підприємництва.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємництва

Тема 1. Основи фінансової грамотності

1.1. Облікове супроводження домашнього господарства.

Домашня бухгалтерія. Контроль за бюджетом домогосподарств. Програми для обліку особистих і домашніх фінансів, витрат, доходів, кредитів і боргів. Мобільні додатки для здійснення основних операцій. Управління власними фінансами. Покупка та оплата товарів в мережі Інтернет, оплата послуг, у тому числі ЖКХ.

1.2. Організація власної справи.

Сутність та принципи організації та здійснення підприємницької діяльності. Умови організації власної справи в різних сферах підприємницької діяльності у відповідності до чинного законодавства. Поняття мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму. Конкуренція у розвитку бізнесу. Чинники, що впливають на ефективність та процес здійснення підприємницької діяльності.

Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва

2.1. Порядок реєстрації фізичних осіб – підприємців.

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб. Реєстрація суб'єкта підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Документи, необхідні для реєстрації приватного підприємця. Порядок ведення книги обліку доходів, книги обліку доходів та витрат. Визначення результатів діяльності.

2.2. Ліквідація суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи.

Добровільне припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи. Примусова ліквідація приватного підприємця. Порядок проходження процедури припинення діяльності.

2.3. Особливості здійснення приватними підприємцями певних видів діяльності.

Умови застосування реєстраторів розрахункових операцій приватними підприємцями. Порядок здійснення діяльності, що підлягає ліцен-

зуванню. Отримання ліцензії. Патентування певних видів підприємницької діяльності. Умови здійснення діяльності приватними підприємцями – суб'єктами ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів.

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб

3.1. Загальна система оподаткування фізичних осіб – підприємців.

Умови застосування різних систем оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб. Особливості, умови і порядок зміни системи оподаткування. Оподаткування доходів приватного підприємця за загальною системою. Особливості підрахунку доходів та витрат при виборі загальної системи. Розрахунок ПДФО, ЄСВ. Реєстрація платником ПДВ. Податкова декларація про майновий стан і доходи.

3.2. Спрощена система оподаткування фізичних осіб – підприємців.

Сутність спрощеної системи оподаткування. Порядок обчислення та сплати єдиного податку фізичними особами суб'єктами підприємницької діяльності. Обмеження у видах діяльності приватних підприємців – платників єдиного податку. Групи платників єдиного податку. Заповнення Книги обліку доходів, Книги обліку доходів та витрат, відмінності при роботі на різних групах платників. Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця.

Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець

4.1. Реєстрації найманих працівників у фізичних осіб – підприємців.

Порядок оформлення трудових відносин із найманими працівниками у фізичних осіб – підприємців. Особливості працевлаштування певних категорій працівників.

4.2. Особливості ведення кадрової документації.

Кадрова документація на найманих працівників у приватних підприємців – роботодавців. Порядок укладання трудового договору. Умови розірвання трудового договору. Порядок ведення трудових книжок. Повідомлення про прийняття на роботу.

4.3. Порядок нарахувань та утримань із заробітної плати найманих працівників.

Порядок нарахувань та утримань із заробітної плати найманих працівників. Розрахунок суми нарахувань на фонд оплати праці і утримань із заробітної плати. Умови, розміри та строки перерахувань податків та внесків. Звітність при використанні найманої праці – форми, періодичність, строки.

Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб

5.1. Перевірка ведення бізнесу приватними підприємцями.

Органи виконавчої влади, уповноважені здійснювати державний нагляд у різних сферах господарської діяльності. Взаємовідносини підприємця з контролюючими органами. Відповідальність за порушення законодавства.

5.2. Консалтинг бізнес-питань.

Податковий консалтинг. Супроводження податкових перевірок. Фінансовий консалтинг. Вибір форм договірних відносин. Оскарження рішень контролюючих органів в адміністративному та судовому порядку.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент повинен ознайомитися як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремих, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками.

Тематичний план дисципліни "Організація малого підприємництва" складається з одного змістового модуля (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	денна форма			
	усього	у тому числі		
		лекційні	практичні	самостійна робота
				підготовка до занять
<i>Тема 1.</i> Основи фінансової грамотності	36	8	8	20
<i>Тема 2.</i> Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва	27	6	6	15
<i>Тема 3.</i> Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб	27	6	6	15
<i>Тема 4.</i> Приватний підприємець – роботодавець	27	6	6	15
<i>Тема 5.</i> Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	33	6	6	21
Разом за змістовим модулем 1	150	32	32	86

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів.

На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал.

Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1			
Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємництва			
<i>Тема 1. Основи фінансової грамотності</i>	<i>Тема семінарського заняття "Особливості здійснення господарської діяльності без державної реєстрації":</i> 1. Вирощування та продаж власної сільгосппродукції 2. Характеристики підприємницької діяльності 3. Ознаки незаконної діяльності 4. Цивільно-правові наслідки здійснення підприємницької діяльності за відсутності державної реєстрації	2	Інформаційні ресурси: [6; 15]. Методичне забезпечення: [16; 19]
<i>Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб</i>	<i>Тема семінарського заняття "Податковий консалтинг":</i> 1. Причини проведення перевірок податковими органами 2. Права приватного підприємця під час перевірки 3. Відповідальність за порушення податкового законодавства 4. Супроводження податкових перевірок консалтинговою фірмою	2	Додаткова: [3; 5] Інформаційні ресурси: [9; 15]. Методичне забезпечення: [16; 19]
Усього годин		4	

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань.

Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня

складності для вирішення їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань із їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємства	<i>Завдання 1.</i> Розрахунок доходів, витрат та залишків власних коштів за звітний місяць	6	Інформаційні ресурси: [6; 15]. Методичне забезпечення: [16;18]
	<i>Завдання 2.</i> Реєстрація фізичної особи у якості приватного підприємця	4	Основна: [1]. Додаткова: [3]. Інформаційні ресурси: [12]. Методичне забезпечення: [16; 18]
	<i>Завдання 3.</i> Розрахунок єдиного податку та заповнення податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця.	4	Додаткова: [4; 5]. Інформаційні ресурси: [11; 15]. Методичне забезпечення: [16; 18]
	<i>Завдання 4.</i> Розрахунок ПДФО та заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи	4	
	<i>Завдання 5.</i> Оформлення трудових відносин з найманими працівниками приватним підприємцем.	4	Основна: [1]. Додаткова: [3]. Методичне забезпечення: [16; 18]
	<i>Завдання 6.</i> Розрахунок заробітної плати найманих працівників підприємця	4	
	<i>Колоквіум</i> за змістовим модулем 1 "Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємства"	2	Методичне забезпечення: [16; 17]
Разом годин за змістовим модулем		28	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1.

Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємництва

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб

Рівень 1. Необхідно заповнити книгу обліку доходів та витрат підприємця за загальною системою оподаткування.

ФОП Гудін В. С., який працює на загальній системі оподаткування, протягом 1 кварталу поточного року здійснив купівлю та продаж наступних товарів:

09.01 придбано вазу напільну за 48 грн, реалізовано за 55 грн.

16.01 придбано набір посуду за 120 грн, реалізовано за 175 грн.

27.01 придбано підсвічник за 29 грн, реалізовано за 35 грн.

10.02 придбано набір для спецій за 45 грн, реалізовано за 49 грн.

18.02 придбано комплект рушників за 105 грн, реалізовано за 137 грн.

26.02 придбано форми для випікання за 85 грн, реалізовано за 110 грн.

28.02 придбано посуд для мікрохвильової печі за 69 грн, реалізовано за 74 грн.

02.03 придбано плетений кошик за 18 грн, реалізовано за 24 грн.

14.03 придбано скатертину для стола за 99 грн, реалізовано за 128 грн.

20.03 придбано настінний годинник за 75 грн, реалізовано за 100 грн.

Рівень 2. Необхідно розрахувати обсяг чистого доходу приватного підприємця за загальною системою оподаткування, визначити розмір ПДФО та ЄСВ, заповнити відповідні строки Декларації про майновий стан і доходи на підставі попередніх даних.

Рівень 3. Необхідно визначити до якої групи платників єдиного податку належить ФОП на спрощеній системі оподаткування, заповнити Книгу обліку доходів, розрахувати суму єдиного податку, ЄСВ, заповнити Декларацію платника єдиного податку, визначити доцільність перебування на обраній системі оподаткування.

ФОП Гудін В. С., який працює на спрощеній системі оподаткування, не є платником ПДВ, протягом 2 кварталу поточного року здійснив купівлю наступних товарів та їх продаж через мережу *Internet*:

02.04 закуплено блузи 3 шт. за ціною 235 грн, продано за ціною 289 грн.

14.04 закуплено шорти 5 шт. за ціною 110 грн, продано за ціною 139 грн.

26.04 закуплено халати 2 шт. за ціною 135 грн, продано за ціною 179 грн.
04.05 закуплено топи 6 шт. за ціною 80 грн, продано за ціною 119 грн.
15.05 закуплено юбки 5 шт. за ціною 140 грн, продано за ціною 179 грн.
27.05 закуплено футболки 8 шт. за ціною 80 грн, продано за ціною 129 грн.
30.05 закуплено туніки 4 шт. за ціною 140 грн, продано за ціною 169 грн.
07.06 закуплено плаття 5 шт. за ціною 240 грн, продано за ціною 299 грн.
16.06 закуплено джинси 3 шт. за ціною 270 грн, продано за ціною 329 грн.
28.06 закуплено брюки за ціною 170 грн, продано за ціною 219 грн.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання студент виконує самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 57,3 % (86 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин).

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

СРС містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських, лабораторних занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання есе, тез доповідей, наукової статті за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел на задану проблематику дисципліни; контрольну перевірку студентами особистих

знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань організації та ведення бізнесу, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємництва				
<i>Тема 1.</i> Основи фінансової грамотності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Чинники, які впливають на здійснення підприємницької діяльності"	20	Презентація результатів	Інформаційні ресурси: [6; 15]. Методичне забезпечення: [16; 18]
<i>Тема 2.</i> Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. <i>Самостійне опрацювання лекційного матеріалу.</i> 1. Умови застосування РРО 2. Ліцензування та патентування певних видів підприємницької діяльності. 3. Порядок та умови здійснення діяльності приватними підприємцями – суб'єктами ЗЕД	15	Експрес-опитування	Основна: [1]. Додаткова: [3]. Інформаційні ресурси: [7; 12]. Методичне забезпечення: [16; 18]

1	2	3	4	5
Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Виконання есе за темою "Умови та порядок зміни системи оподаткування приватного підприємця". Підготовка до контрольної роботи	15	Письмова контрольна робота. Перевірка есе	Додаткова: [4; 5]. Інформаційні ресурси: [11; 15]. Методичне забезпечення: [16; 18]
Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Розрахунок заробітної плати різними категоріям працівників"	15	Захист індивідуального завдання Експрес-опитування	Основна: [1]. Додаткова: [3]. Методичне забезпечення: [16; 18]
Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми "Умови проведення перевірки уповноваженими органами у сфері підприємництва". Підготовка до <i>колоквиуму</i>	19	Презентація результатів	Основна: [1]. Інформаційні ресурси: [9; 13]. Методичне забезпечення: [16; 19]
Усього за змістовим модулем		84		
ПМК		2		
Усього за модулем		86		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Основи фінансової грамотності

1. Із чого складається система управління власними фінансами?
2. Чим повинна характеризуватись правильно поставлена фінансова мета?
3. Що таке активні та пасивні доходи?
4. Які є напрямки управління витратами?
5. Що таке домашня бухгалтерія?
6. Яким чином здійснюється контроль за бюджетом домогосподарств?
7. Які переваги та недоліки програм для обліку домашніх фінансів?

8. Які існують принципи організації та здійснення підприємницької діяльності?
9. Що таке мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум?
10. Які чинники впливають на ефективність та процес здійснення підприємницької діяльності?

Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва

1. Які нормативно-правові акти регулюють діяльність суб'єктів підприємницької діяльності – фізичних осіб?
2. Яким чином здійснюється реєстрація суб'єкта підприємницької діяльності без створення юридичної особи?
3. Які документи необхідні для реєстрації приватного підприємця?
4. Які є особливості під час визначення видів економічної діяльності?
5. Яким чином вносяться записи в книгу обліку доходів, книгу обліку доходів та витрат?
6. Які етапи добровільного припинення діяльності суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи?
7. В якому випадку здійснюється примусова ліквідація приватного підприємця?
8. В якому випадку застосовуються реєстратори розрахункових операцій приватними підприємцями?
9. Який порядок здійснення діяльності, що підлягає ліцензуванню?
10. Яким чином приватний підприємець може здійснювати зовнішньоекономічну діяльність?

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб

1. В якому разі застосовуються різні системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб?
2. Яким чином можна змінити систему оподаткування?
3. Як здійснюється оподаткування доходів приватного підприємця за загальною системою?
4. Яким чином розраховуються доходи, витрати та ПДФО в разі вибору загальної системи?
5. Що є об'єктом оподаткування ЄСВ?
6. В якому випадку необхідно реєструватися платником ПДП?
7. В якому разі можна застосовувати спрощену систему оподаткування?

8. Яким чином здійснюється обчислення та сплата єдиного податку фізичними особами – підприємцями?
9. Які існують обмеження у видах діяльності приватних підприємців – платників єдиного податку?
10. Які є відмінності в роботі на різних групах платників єдиного податку?

Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець

1. Якими нормативними документами регулюються трудові відносини між працівниками та приватним підприємцем?
2. Яким чином здійснюється оформлення трудових відносин із найманими працівниками у фізичних осіб – підприємців?
3. Чи існують особливості працевлаштування певних категорій працівників?
4. Яка кадрова документація ведеться на найманих працівників у приватних підприємств?
5. Що таке трудовий договір, який порядок його заповнення?
6. Як здійснюється оформлення ведення трудових книжок підприємцем?
7. В які послідовності здійснюється допуск працівника до роботи?
8. Куди та в які строки подається повідомлення про прийняття на роботу?
9. Яким чином здійснюються нарахування та утримання із заробітної і найманих працівників?
10. Чи існують відмінності в розмірах та строках перерахування податків та внесків із заробітної плати?

Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб

1. Які існують органи виконавчої влади, уповноважені здійснювати державний нагляд у різних сферах господарської діяльності?
2. Які права та обов'язки є у відповідних контролюючих органів?
3. В яких напрямках можуть виникати взаємовідносини підприємця з контролюючими органами?
4. Які є підстави для проведення перевірок?
5. Що відбувається в разі порушення підприємцем податкового або трудового законодавства?
6. Яка існує відповідальність за порушення законодавства?
7. Що таке податковий консалтинг?
8. Яким чином може відбуватися супроводження податкових перевірок?

9. Що таке фінансовий консалтинг?
10. Чи є обмеження при виборі форм договірних відносин?
11. Яким чином здійснюється оскарження рішень контролюючих органів в адміністративному та судовому порядку?

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативну роботу здійснюють за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);
- б) за засвоєнням практичного матеріалу:
консультації індивідуальні та групові;
- в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу:
індивідуальний захист виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 9.1 і 9.2).

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Таблиця 9.1

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
<i>Тема 1. Основи фінансової грамотності</i>	<i>Лекція проблемного характеру з питання "Роль конкуренції в розвитку бізнесу", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу</i>
<i>Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва</i>	<i>Міні-лекція з питання "Особливості реєстрації в податкових органах за різних систем оподаткування приватних підприємців", банки візуального супроводу</i>
<i>Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб</i>	<i>Лекція проблемного характеру з питання "Порядок реєстрації в митних органах в разі здійснення приватним підприємцем експортно-імпорتنих операцій", робота в малих групах, банки візуального супроводу</i>
<i>Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець</i>	<i>Міні-лекція з питання "Особливості ведення кадрової документації в разі використання приватним підприємцем найманої праці", банки візуального супроводу</i>
<i>Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб</i>	<i>Лекція проблемного характеру з питання "Наслідки оскарження рішень контролюючих органів", презентація результатів</i>

Таблиця 9.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарські та практичні заняття)**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1. Основи фінансової грамотності</i>	<i>Семінарське заняття. Тема: "Особливості здійснення господарської діяльності без державної реєстрації"</i>	<i>Семінари-дискусії, презентації</i>
<i>Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва</i>	<i>Завдання 2. Реєстрація фізичної особи в якості приватного підприємця</i>	<i>Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації</i>
<i>Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб</i>	<i>Завдання 3. Розрахунок єдиного податку та заповнення податкової декларації платника єдиного податку. Завдання 4. Розрахунок ПДФО та заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи</i>	<i>Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації</i>

1	2	3
Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець	Завдання 5. Оформлення трудових відносин з найманими працівниками приватним підприємцем. Завдання 6. Розрахунок заробітної плати найманих працівників	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації
Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	Семінарське заняття. Тема: "Податковий консалтинг"	Семінари-дискусії, презентації

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Їх проводять, як правило, як частину заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод вирішення невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, ухвалювати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробленні ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей

у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи містять:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (мінімальна сума для отримання заліку – 60 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

Поточний контроль із цієї навчальної дисципліни проводять у таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального розрахункового завдання;

перевірка есе, тез доповіді або наукової статті за заданою тематикою;

проведення письмової контрольної роботи.

Модульний контроль із цієї навчальної дисципліни проводять у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та оброблення, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;
якість і чіткість викладення міркувань;
логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;
грамотність подачі матеріалу;
використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;
оформлення роботи.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Письмову контрольну роботу проводять 2 рази за семестр, вона містить практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Колоквіум за змістовим модулем проводять 1 раз за семестр, вона містить теоретичні та практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Приклад завдання для проведення колоквіуму за змістовим модулем наведено нижче.

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній ступень "бакалавр". Усі спеціальності.

Навчальна дисципліна "Організація малого підприємництва"

Колоквіум за змістовим модулем 1

1. Теоретичне завдання

1.1. Наведіть приклад правильно поставлених фінансових цілей (5 – 6 цілей), поясніть ваш вибір.

1.2. Охарактеризуйте сутність, види, порядок нарахування, обчислення та сплати єдиного податку приватними підприємцями.

2. Тестові питання

2.1. Вкажіть групи платників єдиного податку відповідно до наведених ставок.

Ставка єдиного податку	Група платника
до 20 % від мінімальної зарплати	
5 % від доходу у разі сплати ПДВ	
3 % від доходу у разі включення ПДВ до складу єдиного податку	
до 10 % від мінімальної зарплати	

2.2. Вкажіть напрями переходу від фінансової нестабільності до фінансової стабільності:

- а) погашення боргів;
- б) планування бюджету;
- в) створення капіталу;
- г) створення резервів;
- д) створення збережень.

3. Практичне завдання

3.1. Розподіліть витрати за ступенем їх пріоритетності та поясніть своє рішення:

Доходи за поточний місяць склали:

заробітна плата 5 000 грн;

підробіток в Internet 1 500 грн;

оплата за зданий в оренду велосипед 400 грн.

У поточному місяці передбачається понести такі витрати:

оплата карти в фітнес-клуб 350 грн, оплата проїзду 200 грн, придбання канцтоварів 120 грн, оплата навчання в автошколі 500 грн, оплата оренди квартири 2 500 грн, продукти харчування 400 грн на тиждень, погашення кредиту за кредитною карткою 600 грн, покупка зимового взуття 850 грн, погашення боргу за навчання 1 200 грн, придбання чохла для мобільного телефону 250 грн, оплата відсотків по кредитній карті 50 грн.

3.2. Розрахуйте фактичну суму доходу по кожному кварталу та обсяг виручки, який підлягає декларуванню у платника єдиного податку 3 групи – платника ПДВ. Загальні витрати за період становили 50 тис. грн.

Сума виручки становить:

за I квартал – 21 тис. грн;

за II квартал – 18 тис. грн;

за III квартал – 34 тис. грн;

за IV квартал – 13 тис. грн.

Також на розрахунковий рахунок отримано:

за I квартал – нараховані відсотки банку – 230 грн;

за II квартал – нараховані відсотки банку – 510 грн;

за III квартал – нараховані відсотки банку – 430 грн;

короткостроковий кредит банку – 20 тис. грн;

за IV квартал – нараховані відсотки банку – 190 грн;

поворотну фінансову допомогу – 50 тис. грн.

Оцінка за колоквиум за змістовим модулем виставляється за такими критеріями:

Завдання 1, оцінюється по 2,5 бали за кожне. Бали виставляють у разі повної відповіді на запитання. У разі неповної відповіді, відсутності пояснень, загальному переліку характеристик, бали пропорційно знижуються.

Завдання 2 оцінюються по 1 балу за кожне. У разі неправильної відповіді на тестові запитання студент отримує 0 балів.

Завдання 3 оцінюється по 4 балів. У разі неповного рішення, невідповідності сум, наявності помилок в розрахунках, відсутності сформованого результату, неправильній методиці розрахунку, відсутності обґрунтованих висновків, бали пропорційно знижуються.

Загальна сума балів за колоквиум за змістовим модулем складає **15 балів**.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумкове оцінювання знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведеного поточного контролю за кожним змістовим модулем за програмою дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей (див. табл. 2.1).

Підсумкова оцінка виставляється студенту відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення семестру у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей		
					Форми контролю	Максимальний бал	
1	2	3	4		5	6	
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади організації малого підприємництва						100	
Здатність здійснювати оформлення та ведення господарської діяльності фізичними особами Здійснювати облікове супроводження домашнього господарства	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи фінансової грамотності	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо ведення обліку домашніх фінансів	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо розроблення власного фінансового плану	Перевірка домашніх завдань	–
	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи фінансової грамотності	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо постановки фінансових цілей	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо застосування фінансового плану	Перевірка домашніх завдань	–
	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи фінансової грамотності	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо ведення домашньої бухгалтерії	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо обліку доходів та витрат власних коштів	Перевірка домашніх завдань	5

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6	
Здійснювати облікове супроводження домашнього господарства	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи фінансової грамотності	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо здійснення господарської діяльності без державної реєстрації. Контрольна робота за темою	Активна участь у виконанні практичних завдань	10
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо розроблення власного фінансового плану	Перевірка домашніх завдань	–
Здійснювати реєстрацію підприємницької діяльності фізичної особи	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з реєстрації фізичної особи у якості приватного підприємця	Активна участь у виконанні практичних завдань	5
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо порядку ліквідації суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи	Перевірка домашніх завдань	–
	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з оформлення документів приватного підприємця	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо порядку подання заяви на зміну діяльності фізичної особи	Перевірка домашніх завдань	5
	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва	Робота на лекції	5
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з реєстрації фізичної особи в якості приватного підприємця	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо заповнення книги обліку доходів та витрат	Перевірка домашніх завдань	–

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6		
Визначати оптимальну систему оподаткування підприємницької діяльності	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи фінансової грамотності	Робота на лекції	–	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань на визначення особливостей обліку у фізичних осіб – платників єдиного податку	Активна участь у виконанні практичних завдань	–	
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо порядку подання заяви перехід до сплати єдиного податку	Перевірка домашніх завдань	–	
	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб	Робота на лекції	–	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань на визначення особливостей обліку у фізичних осіб – платників єдиного податку. Виконання есе за напрямом особливості здійснення приватними підприємцями певних видів діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань	–	
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання ситуативних завдань щодо загальної системи оподаткування фізичної особи	Перевірка есе	10	
	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб	Робота на лекції	–	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань на облік розрахунків з ПДВ у фізичних осіб – платників єдиного податку	Активна участь у виконанні практичних завдань	5	
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику	Перевірка домашніх завдань	–	
	Проводити оформлення найманих працівників та розрахунки оплати їх праці	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець	Робота на лекції	–
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань на визначення порядку оформлення трудових відносин з найманими працівниками приватним підприємцем. Поточна контрольна робота	Поточна контрольна робота. Активна участь у виконанні практичних завдань	10
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань на визначення порядку укладання трудового договору приватним підприємцем з найманим працівником	Перевірка завдань	–

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6	
Проводити оформлення найманих працівників та розрахунки оплати їх праці	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо оформлення трудових відносин з найманими працівниками	Поточна контрольна робота. Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань на визначення порядку подання відомостей про найманих працівників	Перевірка завдань	5
	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець	Робота на лекції	5
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань на визначення порядку обліку заробітної плати найманих працівників	Поточна контрольна робота. Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань щодо цивільно-правових договорів	Перевірка завдань	–
Формувати взаємовідносини фізичної особи з контролюючими органами	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо податкового консалтингу. Презентація результатів організації діяльності суб'єктів малого підприємництва	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань на визначення проблем та перспектив розвитку малого підприємництва в Україні. Підготовка до презентації	Перевірка домашніх завдань	15
	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	Робота на лекції	–
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо законності податкових перевірок	Активна участь у виконанні практичних завдань	5
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань щодо особливостей розвитку малого підприємництва за кордоном	Перевірка домашніх завдань	–

Закінчення табл. 11.1

1	2	3	4	5	6		
формуєвати взаємвідносини фізичної особи з контролюючими органами	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб	Робота на лекції	15
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань щодо діяльності контролюючих органів. Колоквіум за змістовим модулем	Активна участь у виконанні практичних завдань	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел на задану тематику. Виконання практичних завдань на розрахунок штрафних санкцій у разі порушення законодавства	Перевірка домашніх завдань	–
	Сесія	Ауд.		ПМК	–	Підсумковий контроль	–
		СРС					
Усього годин		150	Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100	

Підсумкову оцінку з навчальної дисципліни визначають відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.2).

Таблиця 11.2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносять до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Малярєвський Ю. Д. Облік і оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит" / Ю. Д. Малярєвський, Ю.С. Горайнова. – Харків : ВД "Інжек", 2008. 200 с.

12.2. Додаткова

2. Андрусенко А. Единый налог: вопросы и ответы / А. Андрусенко. – Харків : Фактор, 2012. – 224 с.

3. Басова И. Физическое лицо-предприниматель / И. Басова, В. Клец, А. Андрусенко. – Харьков : Фактор, 2012. – 736 с.

4. Бойцова М. Единый Налог: от А до Я / М. Бойцова, В. Кузнецов, Ю. Товстопят, А. Андрусенко. – 6-е изд. – Харьков : Фактор, 2012. – 432 с.

5. Новиков С. Налоговый кодекс. Малое предпринимательство: общая система налогообложения, единый налог – юридические и физические лица, налогообложение предприятий – "трехмиллионников" / С. Новиков, А. Андрусенко – 2-е изд. – Харьков : Фактор, 2012. – 288 с.

12.3. Інформаційні ресурси

6. Вісник Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://visnuk.com.ua>.

7. Газета Частный предприниматель [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://chr.com.ua/>

8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

9. Державна фіскальна служба України. Офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>.

10. Законы Украины. Информационно-правовой портал [Электронный ресурс] – Режим доступу : <http://uazakon.com>.

11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.

12. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України №755-IV від 15.05.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

13. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України № 4618-VI від 22.03.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.

14. Професійна юридична система MegaLaw [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>.

15. Финансовый гений – сайт о личных финансах [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://fingeniy.com>.

12.4. Методичне забезпечення

16. Часовнікова Ю. С. Організація малого підприємництва: опорний конспект [Електронний ресурс] / Ю. С. Часовнікова. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>.

17. Часовнікова Ю. С. Облік та оподаткування суб'єктів малого підприємництва: опорний конспект / Ю. С. Часовнікова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>.

18. Часовнікова Ю. С. Методичні рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни "Організація малого підприємництва" [Електронний ресурс] / Ю. С. Часовнікова. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>.

19. Часовнікова Ю. С. Методичні рекомендації до виконання самостійних робіт з навчальної дисципліни "Організація малого підприємництва" [Електронний ресурс] / Ю. С. Часовнікова. – Режим доступу : <http://www.ikt.hneu.edu.ua/course/view.php?id=344>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Організація малого підприємництва" за Національною рамкою кваліфікацій України

35

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Основи фінансової грамотності					
Визначати необхідність та особливості започаткування власної справи	Сутність поняття домашніх фінансів. Основні вимоги до здійснення підприємницької діяльності	Знання характеристик програмних продуктів для обліку домашнього бюджету. Умови організації підприємництва	Здійснювати розрахунок надходжень та витрат домашніх господарств, купівлю товарів та сплату послуг через Інтернет	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розроблення та реалізації господарських рішень	Відповідальність за точну ідентифікацію проблем домогосподарств, розроблення та реалізацію господарських рішень
Тема 2. Оформлення діяльності фізичних осіб – суб'єктів малого підприємництва					
Здійснювати процес державної реєстрації фізичних осіб – підприємців	Основні етапи процесу державної реєстрації приватного підприємця	Порядок, строки та перелік документів, що подаються у відповідні органи для державної реєстрації приватного підприємця, умови отримання патентів, ліцензій та інших дозвільних документів	Здійснювати процес державної реєстрації ФОП, скласти податкову декларацію про майновий стан і доходи та податкову декларацію платника єдиного податку	Презентувати результати державної реєстрації фізичної особи – підприємця	Відповідальність за точність і коректність ухваленого рішення та строки його реалізації

Тема 3. Системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб					
Визначати системи оподаткування підприємницької діяльності фізичних осіб	Сутність загальної та спрощеної систем оподаткування, обмеження щодо видів діяльності	Порядок здійснення підприємницької діяльності фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності за різними системами оподаткування, порядок переходу на спрощену систему обліку та оподаткування	Здійснювати вибір оптимальної системи оподаткування, заповнювати книгу обліку доходів та доходів і витрат суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи за різними системами оподаткування	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо вибору системи оподаткування підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця	Ухвалювати рішення та відповідати за точність і коректність результатів
Тема 4. Приватний підприємець – роботодавець					
Визначати порядок використання найманої праці фізичною особою – підприємцем	Основні етапи оформлення найманих працівників приватним підприємцем	Порядок ведення кадрової документації приватного підприємця – роботодавця та особливості оформлення найманих працівників	Здійснювати розрахунки єдиного податку, ЄСВ, ПДФО приватного підприємця, нарахувань і утримань із заробітної плати найманих працівників	Презентувати результати оформлення трудового договору з найманим працівником та розрахунку заробітної плати фізичною особою – підприємцем	Ухвалювати ефективні рішення та відповідати за надійність і точність результатів
Тема 5. Контроль підприємницької діяльності фізичних осіб					
Визначати напрями взаємовідносин приватного підприємця з контролюючими органами	Форми консалтингу: податковий, фінансовий. Перелік контролюючих органів	Знання прав та обов'язків підприємця під час спілкування з контролюючими органами, порядок оскарження їх дій	Визначати необхідність звернення до консалтингової компанії для податкового супроводження бізнесу. Здійснювати вибір форм договорів	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо розробки та реалізації бізнес-рішень	Відповідальність за точність і коректність результатів

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	9
5. Теми та плани семінарських занять.....	10
6. Теми практичних занять	11
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	13
7. Самостійна робота.....	14
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики	16
8. Індивідуально-консультативна робота	19
9. Методи навчання	19
10. Методи контролю	22
11. Розподіл балів, які отримують студенти	27
12. Рекомендована література.....	33
12.1. Основна	33
12.2. Додаткова	33
12.3. Інформаційні ресурси.....	33
12.4. Методичне забезпечення	34
Додатки.....	35

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ОРГАНІЗАЦІЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

**Робоча програма
для студентів усіх спеціальностей
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Часовнікова** Юлія Сергіївна

Відповідальний за видання *А. А. Пилипенко*

Редактор *О. Г. Лященко*

Коректор *О. В. Анацька*

План 2017 р. Поз. № 2 ЕВ. Обсяг 38 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*